

Manipulació del cinema durant la guerra civil

Cristòfol Miquel Sbert

D esprés de demanar que tots els locals d'espectacles fossin oberts per tal de mantenir la sensació de normalitat dins la vida ciutadana, el 23 d'octubre de 1936 el Governador Civil, Mateo Torres, passava aquest comunicat als batles dels pobles restablint la censura local: "Siendo necesario ejercer la debida vigilancia sobre las películas que se exhiben en los cinemas para evitar los estragos que en el público producen, especialmente en la juventud, he acordado que los señores alcaldes no autoricen la exhibición de ninguna película que no haya sido censurada por su autoridad, con la advertencia de que no autorizarán ninguna película en que por su forma o fondo se atente a la moral y a las buenas costumbres o se haga la apología de robos, crímenes, formas de realizarlos, etc. que puedan con su proyección impresionar los ánimos de los espectadores de corta edad, inculcando en ellos un espíritu de imitación y hasta el deseo de poner en práctica lo que en la pantalla han visto.

Del cumplimiento de cuánto por

la presente ordeno se servirán los señores alcaldes, excepto el de esta capital, darme cuenta."

Sembla que el dur governador civil s'extralimitava en les seves funcions representant prohibicions del passat. En realitat la mesura afectava a molt poques poblacions, només les més grans. Les altres havien tancat.

Malgrat que l'esclafit de la guerra havia paralitzat l'arribada de material nou per estrenar, sembla que molta gent seguia anant al cinema a cercar una evasió, més necessària que mai. És difícil creure que s'està en guerra mentre es veu un tòrrid romanç entre Gable i Harlow, es contempla la parella Astaire i Rogers ballar un festó i espectacular *carioca* o es veu Miguel Ligero entre dos carabiners per haver robat un pernil o endiumejant-se per anar a la berbera. Hi havia qui s'hi passava més hores que les que durava la sessió, acompanyat d'un frugal entrepà cercant oblidar una poc amable realitat..

Un altre tema important eren els noticiaris, els *newsreels*. Els negocis de propaganda que existien als pobles més importants comunicaven als ajuntaments de les localitats properes

que segons el BOE de 12 de desembre de 1937, "Por haber perdido actualidad e interés los sucesos acaecidos en fecha anterior al 18 de julio de 1936, quedan prohibidas las proyecciones en todos las salas de espectáculos de España de los noticiarios producidos con anterioridad a la fecha expresada."

Una mesura encaminada a depurar ideologies malgrat que, a la pràctica, sembla més aviat simbòlica. Un noticiari de més de devuit mesos té poc interès pel gran públic.

La majoria de pel·lícules que es veien a les dues Espanyes eren les mateixes. En realitat, poc material "didàctic" dins la programació convencional podien oferir els cinemes de la zona republicana..

Les notícies de la presa d'alguna nova capital per part de l'exèrcit sublevat es complementaven aviat amb la distribució del corresponent documental firmat per Cifesa. En realitat, el bàndol nacional no es preocupà massa de convèncer el poble. Preferia l'acció directa. El No-do no apaixerà per desbarcar els censurats noticiaris estrangers com el Luce o el Fox movietone fins al 1943. ■

